

Ordre de 14 de desembre de 1993 d'acreditació dels Comitès d'ètica assistencial

Davant la confluència creixent de la medicina i l'ètica, el Departament de Sanitat i Seguretat Social ha emprès diverses actuacions relacionades amb la bioètica, com són la promulgació de l'Ordre de 12 de desembre de 1990, de desplegament del Programa per a la recerca en l'àmbit de les ciències de la salut (DOGC núm. 1382, de 19.12.1990); i l'Ordre de 26 d'octubre de 1992, d'acreditació dels comitès ètics d'investigació clínica (DOGC núm. 1671, de 18.11.1992); i la creació de la Comissió assessora en matèria de bioètica, per Resolució de 3 de juliol de 1991; i de la Comissió assessora sobre tècniques de reproducció humana assistida a Catalunya, per l'Ordre de 25 de maig de 1992 (DOGC núm. 1608, de 17.6.1992).

En el moment actual es fa necessària una reflexió sobre les decisions, actuacions i actituds en el camp de les ciències de la salut per tal de tenir en compte, juntament amb els criteris científico-tècnics, aspectes que poden comprometre els drets humans de malalts i usuaris dels serveis sanitaris, així com valors socials o personals.

La posada en pràctica de noves tecnologies, la solitud del professional a l'hora de prendre algunes decisions difícils en la pràctica diària, la prevenció de la conflictivitat, la necessitat d'evitar, però, actituds purament defensives, la dificultat de donar prioritat a recursos escassos o la conveniència de la reflexió dels sanitaris són alguns dels reptes plantejats. La manera d'abordar-los racionalment és, tal com ja s'ha comprovat en molts països, amb la bioètica com a metodologia i la formació de comitès multidisciplinars on s'incorporin professionals sanitaris, gestors i ciutadans, com a forma més útil i socialment vàlida.

El Comitè d'ètica assistencial o de Bioètica és un comitè consultiu, multidisciplinar, que en cap cas substitueix la decisió clínica dels professionals, que integra diverses ideologies morals del seu entorn, i que està al servei dels professionals i usuaris d'una institució sanitària per ajudar a analitzar els problemes ètics que puguin sorgir, amb l'objectiu en darrera instància de millorar la qualitat assistencial.

En conseqüència, escoltada la Comissió assessora en matèria de bioètica, i en ús de les facultats que em confereixen els articles 12 i 61 de la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, i l'article 10 de la Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'ordenació sanitària de Catalunya,

Ordeno:

Article 1

1.1 La creació d'un comitè d'ètica assistencial en el si dels centres, serveis i establiments sanitaris de Catalunya té caràcter voluntari.

1.2 El centre, servei o establiment que vulgui obtenir l'acreditació regulada per la present disposició ha d'adequar la composició i les funcions del comitè d'ètica assistencial a les previsions que s'hi recullen.

1.3 El centre, servei o establiment interessat pot sol·licitar l'acreditació del comitè d'ètica assistencial com a comitè del propi centre, servei o establiment, o com a comitè de referència d'un sector sanitari o d'una regió sanitària del Servei Català de la Salut.

1.4 Correspon al director general de Recursos Sanitaris del Departament de Sanitat i Seguretat Social atorgar, mitjançant resolució, l'acreditació dels comitès d'ètica assistencial creats a l'empara del que estableix aquesta Ordre. La resolució ha de determinar els àmbits territorial i funcional del comitè d'ètica assistencial, a proposta del centre, servei o establiment.

Article 2

2.1 Cada comitè d'ètica assistencial es compon, almenys, de set membres, un dels quals n'ha d'exercir la presidència, i, en tot cas, en formaran part:

a) Metges.

b) ATS/DI.

c) Un professional de la Direcció assistencial del centre.

d) Una persona aliena a la institució, amb interès acreditat en el camp de l'ètica.

2.2 Ha de formar-ne part un membre de cadascuna de les instàncies següents, si n'hi hagués a la institució:

a) Un professional de la unitat d'atenció a l'usuari.

b) Un membre del comitè ètic d'investigació clínica.

c) Un membre de la comissió de qualitat assistencial.

d) Un professional de l'Assessoria Jurídica o del Servei de Medicina Legal.

e) Un representant del sector sanitari o de la regió sanitària del Servei Català de la Salut, quan es tracti del comitè de referència d'un d'aquests òrgans.

2.3 Els membres assenyalats en els epígrafs a), b) i c) de l'article 2.1, com també, si és el cas, els previstos en els epígrafs a), b), c) i d) de l'article 2.2, han d'exercir la seva activitat professional en el centre, servei o establiment en què es creï el comitè.

2.4 Quan els comitès ho considerin convenient per al millor desenvolupament de les funcions que tenen atribuïdes, poden crear comissions o designar assessors per a cometes específiques.

Article 3

3.1 El president i la resta de membres del comitè són nomenats pel director general de Recursos Sanitaris, a proposta de la direcció del centre, servei o establiment.

3.2 La composició del comitè ha de ser renovada cada quatre anys.

Article 4

4.1 Els comitès d'ètica assistencial assessoraran i tindran funcions consultives en les matèries següents:

a) Assessorar èticament en decisions puntuals, clíniques i sanitàries.
b) Formular orientacions i protocols comuns d'actuació en situacions clíniques i sanitàries habituals que plantegin problemes ètics.

c) Organitzar programes, cursos i qualssevol altres activitats formatives en l'àmbit de la bioètica.

4.2 No són funcions pròpies dels comitès peritar o manifestar-se sobre les denúncies i reclamacions presentades contra l'activitat assistencial.

Article 5

5.1 Cada comitè d'ètica assistencial ha d'elaborar les seves normes de funcionament intern, que han de ser avaluades i aprovades pel director general de Recursos Sanitaris.

5.2 El comitè s'ha de reunir, com a mínim, dues vegades l'any. De cada reunió s'ha d'estendre l'acta corresponent.

5.3 Els membres del comitè han de preservar la confidencialitat de la informació a què tinguin accés per raó del seu càrrec.

Article 6

6.1 Els comitès d'ètica assistencial han de comptar amb els mitjans humans i materials necessaris per a l'exercici de les seves funcions.

6.2 El centre ha de garantir que algun dels membres del comitè tingui formació específica en bioètica.

Disposicions finals

- 1 Es faculta el director general de Recursos Sanitaris per adoptar les mesures necessàries per a l'execució i el desplegament d'aquesta Ordre.
- 2 La present Ordre entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació al DOGC.

Barcelona, 14 de desembre de 1993

Xavier Trias i Vidal de Llobatera

Conseller de Sanitat i Seguretat Social